

MAKTABGA TAYYORLOV (POCHEMUCHKA) KURSINI TASHKIL ETISH LOYIHASI

Maktabga tayyorlov (pochemuchka) kursini tashkil etish loyihasi / F.Rashidov, Sh.Valieva – Toshkent, 2024.

O'quv qo'llanma "Biznesni Rivojlantirish Banki" ATB va "Kichik biznesni rivojlantirish jamg'armasi" MChJ muassisligida tayyorlandi hamda nashr ettirildi.

Mualliflar:

Rashidov F.I. - Kichik biznesni rivojlantirish jamg'armasi O'qitish ishlarini tashkil qilish boshqarmasi boshlig'i, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

Valieva.Sh.A -Toshkent Davlat Agrar Universiteti "Mevachilik va uzumchilik" kafedrası katta o'qituvchisi.

Loyiha ishtirokchilari:

Otamurodov J.Y., Babamuhamedov A.A., Ermatov F.G' – Kichik biznesni rivojlantirish jamg'armasi xodimlari

Taqrizchilar:

Rizaev N.K. - O'zbekiston Respublikasi Bank-Moliya Akademiyasi, "Buxgalteriya hisobi" kafedrası professori, iqtisod fanlari doktori.

Faxrutdinov M.Z - Toshkent Davlat Agrar Universiteti "Mevachilik va uzumchilik" kafedrası professori, qishloq xo'jaligi fanlari doktori.

Tahrirchi:

Dilfuza Narxujayeva – Kichik biznesni rivojlantirish jamg'armasi xodimi

Ushbu o'quv qo'llanma Kichik biznesni rivojlantirish jamg'armasi ijro organi majlisida muhokama qilingan va nashrga tavsiya qilingan.

**O'quv qo'llanma Biznesni Rivojlantirish Banki va
Kichik Biznesni Rivojlantirish Jamg'armasi tuhfasi hisoblanadi.**

© "Biznesni Rivojlantirish Banki" ATB -2024

© "Kichik biznesni rivojlantirish jamg'armasi" MChJ - 2024

Mazkur o'quv qo'llanma kichik biznes tadbirkorlari uchun asosiy o'quv adabiyoti sifatida xorijiy tajriba asosida tayyorlangan bo'lib, undan kichik biznes tadbirkorlari o'z biznes loyihalarini tashkil etish uchun dastur sifatida foydalanishlari mumkin.

Ushbu o'quv qo'llanma Birlashgan Millatlar Tashkilotining Sanoat Rivojlanishi Tashkilot (UNIDO) talablari asosida tuzilgan bo'lib, 60411300 - "Biznesni boshqarish" (Bakalavriat), 70411301 - "Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni tashkil etish" (Magistratura) hamda 08.00.15 - "Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti" (Doktorantura) ta'lim yo'nalishlari bo'yicha ta'lim olayotgan talabalar va ilmiy tadqiqotlar olib borayotgan mustaqil izlanuvchilar ham o'quv qo'llanma sifatida foydalanishlari mumkin.

O'quv qo'llanmada loyihani tashkil etish, biznes yuritish, loyihani boshqarish, loyihani menejmenti va marketingi, loyihani texnik jihatlar, texnologik jihozlar va texnologik jarayonlar, ishlab chiqarish rejasi, ta'minot rejasi, HR-rejasi, moliyaviy rejasi, loyihaning zararsiz ishlash nuqtasi, loyihani rentabelligi, NPV va IRR koeffitsiyentlari, loyihani o'zini-o'zi qoplash muddati masalalari yoritib berilgan.

HURMATLI BIZNES VAKILLARI!

Ma'lumki, kichik biznes – bu mahallaga, tumanga yangi muhit olib kiradigan, odamlarimizga shijoat beradigan katta kuchdir.

Iqtisodiyoti jadal rivojlanayotgan ko'plab davlatlarda ish o'rinlarining 70-80 foizi shu soha vakillari tomonidan yaratilmoqda. Barcha nufuzli kompaniyalar tarixi ham aynan kichik va o'rta biznesdan boshlangan.

So'nggi yillarda mamlakatimizda mikro-biznes va oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish bo'yicha katta amaliy ishlar qilindi. Dasturlar orqali mikro-biznesni moliyaviy qo'llab-quvvatlashga har yili 1 milliard dollardan ziyod mablag' yo'naltiryapmiz. Natijada bugun har bir mahallada kamida 40-50 nafar yangi tadbirkor paydo bo'lib, minglab doimiy ish o'rinlari yaratilmoqda. Lekin kichik biznesni manzilli qo'llab-quvvatlash, ularga zarur shart-sharoitlar yaratish borasida bunday muhit hali to'liq shakllanib ulgurmas, desak, adolatdan bo'ladi.

Biz yil boshida kichik biznes toifasiga kimlar kirishini aniq belgilab oldik. Endi kichik tadbirkorlarning "oyoqqa turib olishi" va faoliyatini kengaytirishi uchun mutlaqo yangi yondashuvlarni joriy etamiz. Bunda ushbu soha vakillarini tadbirkorlikka o'qitish, ularga loyiha tayyorlab berish, faoliyatini moliyalashtirish, mahsulotlariga bozor, biznesiga sheriklar topish bo'yicha yaxlit eko-tizim yaratiladi.

Buning uchun, eng avvalo, "Qishloq qurilish bank"ni "Biznesni rivojlantirish banki"ga aylantiramiz. Ushbu yangi bankning faoliyati ham, ishlash uslubi va moliyalashtirish mexanizmlari ham yangicha bo'ladi. Jumladan, bank huzurida har bir hududda jami 14 ta kichik biznes markazi tashkil etiladi.

Markazlar esa tashabbuskorlarning biznes loyihalarini ishlab chiqishga

ko'maklashadi, o'z hisobidan yangi loyiha qilmoqchi bo'lgan tadbirkorlarni o'qitadi, yangi loyihalarga zarur mutaxassislarni jalb qiladi, tadbirkorlar uchun buxgalteriya, soliq, audit, marketing, huquqiy va boshqa konsalting xizmatlarini ko'rsatadi.

Ikkinchidan, hududlardagi Kichik biznes markazlarida o'qigan tadbirkorlarning loyihalarini eng qulay shartlar asosida moliyalashtirish yo'lga qo'yiladi.

Uchinchidan, Kichik biznes markazlari ko'magida loyiha tashabbuskori va yirik davlat korxonalari bilan kooperatsiya aloqalari o'rnatiladi. Bunda yangi korxonalarda zamonaviy texnologiyalarni joriy qilish, xodimlar malakasini oshirish va mahsulotini realizatsiya qilishga Markazlar yordam beradi.

Shu bilan birga, ushbu korxonalarga davlat xaridlari tizimida o'zi ishlab chiqargan mahsulotlarni 2 yil davomida to'g'ridan-to'g'ri shartnoma bilan sotishga ruxsat beriladi.

To'rtinchidan, Kichik biznes markazlarini boshqarishga xususiy sheriklar jalb qilinadi. Ushbu tadbirkorlarga "Biznesni rivojlantirish banki"ga hissador bo'lib kirish huquqi beriladi.

Beshinchidan, yangi tizimni joriy etish bo'yicha alohida qonun ham qabul qilamiz. Bunda markaz bilan hamkorlikda kichik biznes loyihalarini amalga oshirish bilan bog'liq barcha jarayonlar soddalashgan tartibda belgilanadi.

Maqsadimiz – bir yil ichida kamida 150 mingta kichik biznes subyekti "oyoqqa turg'izish", kamida 25 mingtasini o'rta korxonalarga aylantirish, sohada 250 mingta yangi doimiy ish o'rni yaratishdan iborat.

**O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Shavkat Mirziyoyevning mamlakatimiz
tadbirkorlari bilan ochiq muloqot shaklida o'tkazilgan
uchrashuvdagi nutqidani**

18.08.2023

Moliyaviy termin va atamalarning glossariysi	8
1. Loyihaning maqsadi	10
1.1. Loyihaning maqsadi.....	11
2. Loyiha tashabbuskori.....	12
2.1. Loyiha tashabbuskori	13
3. Loyiha strategiyasi.....	14
3.1. Loyiha strategiyasi	15
4. Xizmat ko'rsatishni tashkil qilish	16
4.1. Maktabga tayyorlov (pochemuchka) kursi haqida.....	17
4.2. Xom-ashyo haqida	31
4.3. Jihoz va uskunalar. Xizmat ko'rsatish jarayoni	32
5. Infrastruktura	36
5.1. Infrastruktura.....	37
6. Marketing konsepsiyasi.....	38

6.1. Marketing konsepsiyasi.....	39
7. Xizmat ko'rsatish rejasi.....	42
7.1. Xizmat ko'rsatish rejasi	43
8. HR rejasi.....	44
8.1. HR rejasi	45
9. Moliyaviy reja	46
9.1. Moliyaviy reja	47
9.1. Loyihani amalga oshirish uchun olinadigan kredit shartlari	48
9.2. Loyihani moliyalashtirish: moliyalashtirish mexanizmi va manbalari.....	48
10. Xulosalar.....	50
10.1. Xulosalar	51
11. Loyihaning hisob-kitob qismi.....	54

MOLIYAVIY TERMIN VA ATAMALARNING GLOSSARIYSI

Atama nomi	Kengaytmasi	O'zbek tilidagi ma'nosi
PV	Present Value	Kelajakdagi pul oqimlarining joriy qiymatini aniqlash imkonini beruvchi moliyaviy ko'rsatkich.
NPV	Net Present Value	Investitsiya loyihalari samaradorligini baholash uchun foydalaniladigan ko'rsatkich. Bu ko'rsatkich yillar davomidagi pul oqimlarini joriy qiymati va biznesga kiritilgan sarmoyaninig farqi sifatida aniqlanadi.
IRR	Internal Rate of Return	Investitsiyalarning ichki daromadlilik darajasi (IIDD) yoki ichki rentabellik darajasi potentsial investitsiyalar rentabelligini baholash uchun moliyaviy tahlilda qo'llaniladigan ko'rsatkichdir. IRR diskontlangan pul oqimlarini tahlil qilishda barcha pul oqimlarining sof joriy qiymatini (NPV) nolga tenglashtiradigan diskont stavkasi.
Diskontsiz kummulyativ saldo		Pul oqimini boshqarish va moliyaviy rejalashtirishda qo'llaniladigan o'lchovdir. Bu ko'rsatkich pul oqimlarini ma'lum bir muddatga qoldig'ini ko'rsatadi.
Diskontli kummulyativ saldo		Diskontni hisobga olgan holda jamlangan qoldiq - bu diskont stavkasini hisobga olgan holda har bir kichik davr oxirida to'plangan pulning umumiy miqdorini baholash imkonini beruvchi moliyaviy ko'rsatkich.

1. LOYIHANING MAQSADI

1.1. LOYIHANING MAQSADI

Ushbu loyihaning asosiy maqsadi maktabga tayyorlov (pochemuchka) kursini tashkil etishdir.

Bundan tashqari, loyihani ishga tushirish orqali respublika aholisining ushbu xizmatlarga bo'lgan ehtiyojini qondirish, hamda yangi ish o'rinlari yaratish maqsad qilangan.

Ushbu loyihani amalga oshirish uchun, maktabga tayyorlov (pochemuchka) kursini tashkil etish va investitsion davrda xizmat ko'rsatishni yo'lga qo'yish maqsadida, umumiy qiymati 150 mln. so'm miqdorida investitsiya (bundan 100 mln. so'm bank krediti) mablag'larini jalb qilish rejalashtirilgan.

(ming so'mda)

Nomi	Summa	Loyihada ishtirok etish			
		Kredit	%	O'z mablag'lari	%
Bolalar bog'chasi jihozlari to'plami	100 000	100 000	100%		0%
Qurilish-montaj ishlari	20 000		0%	20 000	100%
Jami asosiy vositalar	120 000	100 000	83%	20 000	17%
Bog'cha ochish uchun ruxsatnomalar olish	20 000		0%	20 000	100%
Aylanma mablag'lar	2 500		0%	2 500	100%
Investitsiyon davrdagi kredit foizlari	7 500		0%	7 500	100%
Jami	150 000	100 000	67%	50 000	33%

Loyiha tashabbuskoriga ushbu loyihani amalga oshirish xalqaro standartlarga javob beradigan xizmat ko'rsatish imkonini beradi.

2. LOYIHA TASHABBUSKORI

2.1. LOYIHA TASHABBUSKORI

Loyiha tashabbuskorining asosiy faoliyatiga maktabga tayyorlov(pochemuchka) kursini tashkil etish, shuningdek, O'zbekiston Respublikasi qonunchilik hujjatlarida taqiqlanmagan va tashkilot ustaviga muvofiq boshqa faoliyat turlari kiradi.

Loyiha tashabbuskori O'zbekiston Respublikasi qonunchilik hujjatlarida belgilangan tartibda davlat ro'yxatidan o'tkazilgan kundan boshlab tadbikorlik subyektini hisoblanadi.

Loyiha tashabbuskori xo'jalik faoliyatini o'zini-o'zi ta'minlash va moliyalashtirish tamoyillari asosida amalga oshiradi. O'zbekiston Respublikasi bank muassasalarida milliy va chet el valyutasidagi hisobvaraqlariga ega bo'ladi.

Loyihaning joriy faoliyatini boshqarish nafaqat menejment sohasida, balki ta'lim sohasida ham tajribaga ega bo'lgan direktor tomonidan amalga oshirilishi maqsadga muvofiq bo'ladi.

3. LOYIHA STRATEGIYASI

3.1. LOYIHA STRATEGIYASI

O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyotining ustuvor tarmoqlarida tarkibiy o'zgarishlarning asosiy vositalaridan biri iqtisodiyotga investitsiyalarni jalb qilish bo'yicha davlat siyosati hisoblanadi.

So'nggi yillarda O'zbekistonda juda qulay investitsiya muhiti yaratildi, bu birinchi navbatda, har qanday strategik investor uchun muhim bo'lgan siyosiy va iqtisodiy barqarorlik bilan tavsiflanadi.

Kichik biznesni rag'batlantirishning mavjud choralari va kichik biznes loyihalariga imtiyozlar berilishi loyihani yaratishning asosiy sabablari sifatida ko'rsatilishi mumkin.

Ushbu loyiha doirasida loyiha tashabbuskorining strategik maqsadi ushbu biznes loyiha uchun qulay hududda maktabga tayyorlov(pochemuchka) kursini tashkil etishdan iborat.

4. XIZMAT KO'RSATISHNI TASHKIL QILISH

4.1. MAKTABGA TAYYORLOV (POCHEMUCHKA) KURSI HAQIDA

O'zbekiston respublikasida ta'lim sohasida keng islohotlar amalga oshirilmoqda. Respublikada joriy etilgan ta'lim tizimi, uning turlari va shakllari orqali har bir fuqaroning ta'lim olishdagi konstitutsiyaviy huquqlari amalga oshirib kelinmoqda. Davlatimiz tomonidan ilmiy sohadagi rivojlanishlar keng qo'llab-quvvatlanmoqda. Ayniqsa bu o'rinda yosh avlodni kichik yoshdan boshlab sog'lom va har tomonlama yetuk qilib voyaga yetkazish, samarali ta'lim-tarbiya shakllarini, hamda usullarini joriy etish va shu orqali bolalarni rivojlantirish borasidagi ishlar muhim ahamiyat kasb etadi.

“Ta'lim to'g'risida”gi O'zbekiston respublikasi qonunining 8 – moddasida:

- ◆ maktabgacha ta'lim va tarbiya bolalarni o'qitish, tarbiyalashga, ularni intellektual, ma'naviy-axloqiy, etik va estetik, jismoniy jihatdan rivojlantirishga, shuningdek, bolalarni umumiy o'rta ta'limga tayyorlashga qaratilgan ta'lim turidir.
- ◆ Maktabgacha ta'lim-tarbiya olti yoshdan yetti yoshgacha bo'lgan bolalarni boshlang'ich ta'limga bir yillik tayyorlashni nazarda tutadi – deb ko'rsatilgan.

Maktabgacha ta'limda bolani har tomonlama rivojlantirish, uning umumiy ta'limda erishiladigan sezilarli yutuqlariga asos bo'ladi. Bolaning erta rivojlanishi uning kelgusida shaxs sifatida shakllanishida hal qiluvchi ahamiyat kasb etadi. Shu maqsadda O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2018-yil 8-dekabrda “Boshlang'ich ta'limga bolalarni majburiy bir yillik tayyorlashga bosqichma-bosqich o'tish bo'yicha chora-tadbirlari to'g'risida”gi 999-sonli qarorini ijro etish doirasida davlat o'z

zimmasiga 6-7 yoshli bolalarning maktabga to'lovsiz majburiy bir yillik tayyorgarligi bo'yicha majburiyatini oldi. 6-7 yoshli bolalar uchun mo'ljallangan majburiy boshlang'ich ta'limga bir yillik tayyorlash guruhlari, bolalarini to'liq kunli maktabgacha ta'lim tashkilotiga berish imkoniyatiga ega bo'lmagan yoki muayyan sabablarga ko'ra, bolasini maktabgacha ta'lim tashkilotlariga bermagan ota-onalarning talab-ehtiyojlarini qondirishiga va istisnosiz barcha bolalarning ta'lim olishi, hamda rivojlanishga teng imkoniyatga ega bo'lishini ta'minlashga qaratilgan.

Davlat tomonidan ta'limga berilgan e'tibor va bu sohadagi yuksalishlar ota-onalar tomonidan e'tirof etilib, farzand ta'lim-tarbiyasiga nisbatan ularni bu boradagi mas'uliyatini kuchaytirmoqda. Ota-onalarimiz tomonidan bolaning ushbu yosh davrida farzandlari tezroq mustaqil o'qishni va yozishni bilishni istashlari haqida xohish-istaklarni bildiradilar. Shu o'rinda

ta'kidlash lozimki, maktabgacha yoshdagi bolalarni maktab ta'limiga tayyorlash – dolzarb masala.

Olimlar tomonidan olib borilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, bola yosh rivojlanish bosqichlarida uning jismoniy, ma'naviy imkoniyatlarini hisobga olmasdan turib, uni intensiv mashg'ulotlar bilan maktab ta'limiga tayyorlovga o'rgatish mumkin emas. Bolalarni maktabga tayyorlash uchun maktab ta'limining shakl va metodlarini qo'llamaslik kerak. Bolalarning yoshga bog'liq psixofiziologiyasi, ushbu yoshdagi bolalarning intellektual rivojlanishi uchun maqbul sharoitlar yaratish, maktabgacha ta'limga oid ish shakllari, didaktik o'yinlardan, ko'rgazmali-predmetli mashg'ulotlardan, bolalarning amaliy va tasviriy faoliyatining turli shakllaridan keng foydalangan holda tarbiyaviy ishlar usullari qo'llab amalga oshirilishi zarur. Bunday shakllar va usullar yosh bolaning fikrlash va faoliyatining o'ziga xos

xususiyatlariga mos keladi, uning bilim faoliyatini rag'batlantiradi va intellektual rivojlanishga hissa qo'shadi.

Maktabgacha ta'lim vazirligi tomonidan xalqaro tajribalar hisobga olinib, 6-7 yoshli bolalarni har tomonlama rivojlantirish, ularga ta'lim-tarbiya berish va maktab ta'limiga tayyorlash maqsadida "Ilm yo'li" variativ dasturi ishlab chiqildi. Ushbu dastur 6-7 yoshli bolalar uchun mo'ljallangan majburiy boshlang'ich ta'limga bir yillik tayyorlash guruhlarini maktabgacha ta'limga qo'yiladigan davlat talablariga muvofiq, bolaning rivojlanishidagi

5 muhim soha:

- ◆ bolalarning jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllantirish;
- ◆ ijtimoiy-hissiy rivojlanish;
- ◆ nutq, muloqot, o'qish va yozish malakalari;
- ◆ bilish jarayonining rivojlanishi;
- ◆ ijodiy rivojlanish sohalarini har tomonlama uyg'un rivojlanishini ta'minlashga mo'ljallangan bo'lib, bunda bola ta'limiy faoliyatning yetakchi ishtirokchisi sifatida namoyon bo'ladi.

Dastur talablari bolani har tomonlama rivojlantirib, maktab ta'limiga tayyorlaydi, unda turli xil ko'nikmalarni shakllantirishda xizmat qiladi. Bu yoshda bolani savodxonligi bo'yicha olib boriladigan ta'limiy jarayonlar bolalarda nutq, muloqot, o'qish va yozish malakalarini rivojlantirish sohasi va bola rivojlanishining barcha sohalarini bilan chambarchas bog'liq holda amalga oshiriladi. Bolaning so'z boyligi oshadi, nutqqa nisbatan qiziqish uyg'onadi, unda mazmunli gapirish, boshlang'ich til bo'yicha ma'lumotga ega bo'lish, badiiy adabiyotga muhabbat shakllanadi. Jamoada o'zini tutish, savollarga javob berish, kattalar bilan muloqotga kirishish va ular oldida so'zlash, shaxsiy qarorlarini qabul qilish, boshqalarga namuna bo'lish, qiyin vaziyatlarda

amaliy yechim topish uchun intilish ko'nikmalari rivojlanadi. Bolada qo'l barmoqlari mayda motorikasi rivojlantirilib, yozuv malakalari shakllanadi. Ular qog'ozda to'g'ri chiziqlar, so'zlar va qisqa gaplarni yozadi, yozuv qatorini aniqlay oladi, qo'lni uzmasdan nuqta chiziqlarni birlashtirib rasm chizish malakalari shakllanadi.

Bolani bu yosh davrida og'zaki nutq asosiy o'rinni egallaydi. Nutq rang-barang ifodali tovushlar yig'indisidir. Bola nutqining rivojlanishi bevosita uning lug'atiga bog'liq. Albatta shuni ta'kidlash lozimki, bolaning lug'at boyligi bola dunyoni anglashi orqali ifodalanadi. Bola ma'lumotlarni atrof-muhitni kuzatish, ota-onalar, kattalar, tarbiyachilar, o'rtoqlari, kitoblar, filmlar, mashg'ulot va o'yinlar orqali oladi. Bularning barchasida bolaga ma'lumotlar og'zaki nutq orqali beriladi. Buning natijasida bolaning lug'at boyligi oshib borishi, u so'zlar, ularning ma'nosi, ularni qo'llab, gaplarni grammatik jihatdan to'g'ri tuzishni, to'g'ri

tovush talaffuzini amalga oshirishi zarur. Bolaga bu ma'lum qiyinchiliklarni tug'diradi. Bu jarayon boladan aqliy faollikni talab etadi. Bunda tarbiyachilar tomonidan bolani nutqini rivojlantirish va uni savodxonligini amalga oshirish bo'yicha tizimli ta'lim-tarbiyaviy ishlar amalga oshirilishi zarur. Bu jarayonlar ilk qadam o'quv dasturi va ilm yo'li variativ o'quv dasturi asosida maktabgacha ta'lim tashkilotlarida va majburiy tayyorlov guruhlarida nutq o'stirish mashg'ulotlari, rivojlanish markazlari, sayr, ekskursiyalar orqali mustahkamlanadi. Tarbiyachilar tomonidan bolalarni o'qish va yozish malakalarini shakllantirish maktabgacha yoshga doir maxsus metodikalar orqali olib boriladi.

Maktabgacha yoshdagi bolalarda maktab ta'limiga tayyorlash, hamda unda savodxonligini rivojlantirish quyidagi talablarga bo'ysunadi.

- ♦ bolani rivojlantirishga qaratilgan qulay, xavfsiz muhitni yaratish. Bolalar jamoasida do'stona munosabatni qadrlash.

Bolaga yo'naltirilgan ta'limga yondashuv asosida ta'lim-tarbiya berish, uzoq davom etadigan mashg'ulotlar bilan emas, balki bolada qiziqishni uyg'otadigan, uni hayratlantiradigan o'yinlardan iborat ta'limiy jarayonlarni tashkil etish. O'yindan asosiy ta'limiy faoliyat sifatida foydalanish. Didaktik vositalarni keng qo'llash.

- ♦ bolaning yosh xususiyatlarini hisobga olgan holda, ularning xotirasi, diqqati, nutqi, tafakkurini inobatga olish. Bolada o'qishga nisbatan xohish, istak, qiziqish uyg'otish. Kattalar tomonidan bolaga bosim o'tkazish, uning erishgan natijalaridan qoniqmaganlikni bildirish man etiladi.
- ♦ olib boriladigan ta'lim va tarbiyaviy jarayonlar ketma-ketlikda, oddiydan murakkablashib borishi zarur.
- ♦ tizimli ravishda bolada kichik yosh davridan boshlab so'zlarning to'g'ri talaffuzini rivojlantirish. Tarbiyachi o'z nutqiga nisbatan talabchan bo'lishi.

- ◆ bolalarda o'z nutqida to'g'ri talaffuz, qulay grammatik shakllar va xilma-xil gap konstruksiyalaridan va yozishning dastlabki malakalari va vositalaridan foydalana olishga bo'lgan ishonchni hosil qilish.

Bolalarni 6-7 yoshda maktab ta'limiga tayyorlash, ularda maktab dasturlarini yaxshi o'zlashtirishlari, shuningdek, ularning intilishlari, qobiliyatlarini namoyon qilishga imkoniyat yaratadi. Bolalarni maktabga tayyorlashda, maktabgacha yoshdagi bolalik inson tafakkuri va umuman inson shaxsini shakllantirish jarayonida alohida rol o'ynaydi, jamiyatimizning ongli avlodini tarbiyalashga xizmat qiladi.

BOLALARNI MAKTAB TA'LIMIGA TAYYORLASH METODIKASI

Bolalarni rivojlantirish va maktab ta'limiga tayyorlash bosqichlari. Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalar, asosan, maktab ta'limiga maktabgacha ta'lim tashkilotlarida va oilada tayyorlanadi. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarni rivojlantirish va maktab ta'limiga tayyorlash 3 bosqichda amalga oshiriladi.

1. Bolalarni nutqini rivojlantirish.

2. Jismonan rivojlantirish.

3. Ma'nan rivojlantirish.

Maktabgacha yoshdagi bolalar ta'lim-tarbiyasiga qo'yiladigan davlat talablari sog'lom va yetuk, maktabga, o'qishga tayyorlangan tarzda shakllantirib borishdan iboratdir.

Bolaning maktab ta'limiga tayyorligi tushunchasi. O'zbekiston Respublikasida maktabgacha ta'lim to'g'risidagi nizomga muvofiq bola maktabgacha ta'limni uyda, ota-onalarning mustaqil ta'lim berishi orqali yoki doimiy faoliyat ko'rsatadigan

maktabgacha ta'lim tashkilotlarida, shuningdek, maktabgacha ta'lim tashkilotlariga jalb qilinmagan bolalar uchun maktabgacha ta'lim tashkilotlarda, maktablarda, mahallalarda tashkil etilgan maxsus guruhlar yoki markazlarda oladi. Bu yerda ular haftada 2-3 marta shug'ullanishadi. Ota-onalarga maktabgacha ta'lim shaklini tanlash huquqi beriladi. 6-7 yoshli bolaning maktab ta'limiga tayyorligini aniqlashda maktabgacha yoshdagi bolalar ta'lim-tarbiyasi bilan shug'ullanuvchilar asosiy shart hisoblanmish – bolaning maktabga tayyorligi maktabgacha va maktab davridagi hayot tarzi, hamda faoliyati uchun ko'prik vazifasini o'tashini, oila yoki maktabgacha ta'lim tashkilotdagi ta'lim-tarbiya sharoitlarida maktab ta'limiga ozorsiz o'tkazishni ta'minlash zarurligini hisobga olishlari lozim.

Maktabgacha yoshdagi bolaning maktab ta'limiga o'tishi hamisha uning hayoti, axloqi, qiziqishi va munosabatlarida anchayin jiddiy o'zgarishlarni yuzaga chiqaradi. Shuning uchun bolani yoki uydayoq maktab ta'limiga tayyorlash, uni uncha qiyin bo'lmagan bilim, tushuncha, ko'nikma va malakalar bilan tanishtirish kerak bo'ladi. Yetakchi mutaxassislarning fikriga ko'ra;

“Maktabga tayyorgarlik” tushunchasi. Bolani maktabga tayyorlashning o'zi quyidagi yo'nalishlarini o'z ichiga oladi:

- ◆ axloqiy;
- ◆ aqliy;
- ◆ jismoniy;

Bolaning maktabda o'qishga axloqiy- irodaviy tayyorgarligi.

Maktabda o'qishga axloqiy-irodaviy tayyorlik bolaning maktabgacha bolalik oxiriga kelib axloqiy xatti-harakat, iroda, axloqiy hissiyotlar va ong rivojida uning yangi ijtimoiy nuqtai nazarini faol egallashiga, hamda o'zining o'qituvchi va sinfdoshlari bilan

o'zaro munosabatlarini axloqiy asosda qurishga imkon beradigan darajaga erishishida ifodalanadi. Axloqiy irodaviy tayyorlik katta maktabgacha ta'lim yoshidagi bola shaxsiy xulq-atvori rivojining muayyan darajasida namoyon bo'ladi. Bu munosabatda bolaning maktabgacha ta'lim yoshi davomida rivojlanadigan o'z xulq-atvorini boshqarish qobiliyati: qoidani yoki tarbiyachi talablarini ongli bajarish, to'satdan asabiylashib ketishga erk bermaslik, qo'yilgan maqsadga erishishda qat'iyatni namoyon qilish, kerakli ishni o'ziga tortadigan, ammo maqsaddan chalg'itadiganiga qarshi o'laroq bajarish ko'nikmasi va shu kabilar e'tiborga loyiqdir. Maktabga axloqiy-irodaviy tayyorlik, shuningdek, axloqiy hissiyot va bola ongi rivojining muayyan darajasi bilan ham ifodalanadi. Bu o'rinda eng ibratlisi bolalarning axloqiy xulq-atvorining ijtimoiy ahamiyatini tushunish, ularda o'z xatti-harakatlarini mustaqil baholash qobiliyatini rivojlantirish, ma'suliyat, haqgo'ylik, insoniylik va fuqarolik hissiyotlari elementlarini shakllantirishdir.

Axloqiy-irodaviy tayyorlik tarkibiga maktabgacha ta'lim yoshidagi bolaning mehnatga munosabatini ifodalovchi sifatlar majmui ham kiradi. Bu mehnat qilish ishtiyoqi, atrofdagilar mehnatiga hurmat, zarur mehnat malakalarini egallashdir.

Bolaning maktabda o'qishiga aqliy tayyorgarligi. Maktabga aqliy tayyorlikning muhim tarkibiy qismi maktabga o'qishga kirayotgan bolada atrof, dunyo haqida yetarlicha keng bilish boyligining mavjud bo'lishidir. Bilimlarning bu fondi o'qituvchi o'z ishini tashkil etishda tayanadigan zarur asos hisoblanadi. Bolani maktabga aqliy tayyorligida bolalar egallagan bilimlarning sifati ahamiyatlidir. Bilimlar sifatining ko'rsatkichi birinch navbatda ularni bolalar tomonidan ongli egallaganligi; tasavvurlarining aniq va tabaqalashtirilganligi; oddiy tushunchlar mazmuni va hajmining to'liqligi; o'zlariga tushunarli o'quv va amaliy vazifalarni hal etishda bilimlarni mustaqil qo'llay olish qobiliyatlari; muntazamlilik, ya'ni maktabgacha ta'lim yoshidagilarning

narsa va hodisalar o'rtasidagi tushunarli, muhim aloqa hamda munosabatlarni aks ettira bilish qobiliyatidir.

Bola maktabga aqliy tayyorgarligining tarkibiy qismi bolaning bilish faoliyatini muayyan darajada rivojlangan bo'lishidir.

Birinchidan, bilish jarayonining o'sib boruvchi ixtiyoriyligi; materialni ma'no jihatdan ixtiyoriy eslab qolish va takror ifodalash, narsa va hodisalarni rejali idrok etish, qo'yilgan bilish va amaliy masalalarni maqsadga muvofiq hal etish qobiliyati va shu kabilar;

ikkinchidan, bilish jarayonlari sifatini oshirish, sezgilarning aniqligi, idrokning to'liq va tabaqalashtirilganligi, eslab qolish va takror ifodalashning tez va aniqligi;

uchinchidan, bolada atrof-dunyoga bilish munosabatlari, bilimlarni egallash va maktabda o'qishga intilishning mavjudligi muhim ahamiyat kasb etadi.

Maktabga aqliy tayyorlikni shakllantirishda bo'lajak o'quvchi tafakkur faoliyatining umumiy darajasi muhim ahamiyatga ega. MTTning bolalarni aqliy tarbiyalashga oid olib borayotgan muntazam, maqsadga muvofiq ish sharoitlarida bolalarda tafakkur faoliyatida narsalarning ko'p tomonlama tahlil qilish qobiliyati, ijtimoiy tarkib topgan sensor etalonlardan fan, hamda hodisalar xususiyat va sifatlarini tadqiq qilishda foydalana bilish narsa va hodisalaridagi asosiy aloqa, bog'liqlik, belgilarni aniqlash asosida oddiy umumlashtirishlar qilish qobiliyati, o'xshashlik, farqlanuvchi belgilarni izchil ajratish asosida narsalarni qiyoslashni amalga oshirish ko'nikmasi tarkib toptiriladi. Bo'lajak o'quvchilarda aqliy faoliyatning elementar mustaqilligi, o'z amaliy faoliyatni mustaqil rejalashtirish va uni reja asosida amalga oshirish ko'nikmasi, oddiy bilish vazifasini qo'yish va uni hal etish ko'nikmasi shu kabilar rivojlantiriladi. Maktabda aqliy tayyorlik, shuningdek, bolalar tomonidan o'quv faoliyati elementlarining

egallab olinishini ham o'z ichiga oladi. Shunday qilib, maktabdagi o'qishga aqliy tayyorlik bolalarni aqliy va nutqiy rivojlantirishning o'zaro bog'langan tarkibiy qismlardan iborat. Bilish faoliyati, bilish qiziqishlari, bola tafakkuri usullari, atrof dunyo haqidagi anglangan tizimlashtirilgan tasavvurlar, hamda elementlar tasavvurlar, nutq va elementar o'quv faoliyati umumiy darajasining birligi bolalarda maktabdagi o'quv materialini egallashga aqliy tayyorlikni vujudga keltiradi.

Bolaning maktabda o'qishga jismoniy tayyorgarligi. Bolaning maktabda o'qishga jismoniy tayyorligi o'qishning muvaffaqiyatli bo'lishida katta ahamiyatga egadir. Maktabga chiqish munosabati bilan bola turmush tarzining qayta qurilishi, kun tartibining o'zgarishi, jiddiy o'quv mehnati, darslarning davomiyligi undan sezilarli jismoniy zo'r berishni talab qiladi. Maktabga jismoniy tayyorlik ko'pgina tarkibiy qismlardan tashkil topadi. Bu birinchi navbatda, bola salomatligining yaxshi bo'lishi, organizmning

chiniqqanligi, ma'lum darajada chidamliligi va ish qobiliyati, kasalliklarga qarshilik ko'rsata olishidir. Bolalarni maktabga tayyorlashda barmoq mayda muskullarining rivojlanishi alohida o'rin egallaydiki, bu yozuvni muvaffaqiyatli egallashning zaruriy shartidir.

Maktabga jismoniy tayyorlik, shuningdek, bola tomonidan madaniy gigiyenik malakalarni egallanishini, ularda shaxsiy gigiyena qoidalariga rioya qilish odatini tarbiyalashni nazarda tutadi. Jismoniy tayyorlik bolada maktabga yetuklikni shakllantirishning zarur tarkibiy qismi hisoblanadi. Maktabga yetuklikni aniqlashda bola sog'ligining holati va organizmning biologik yetukligini baholash (antropometrik ko'rsatkichlar, suyak, mushak, nafas olish va yurak-tomir tizimining) rivojlanganligini nazarda tutuvchi ko'p omilli tahlildan, maktabga funksional tayyorlikning, "Maktabga yetuklik"ning asosiy ko'rsatkichi eng avvalo bir qator fiziologik funksiyalarining rivojlanish darajasini baholashdan foydalaniladi. Bularga – partada anchagina uzoq muddat o'tirish uchun zarur bo'ladigan tormozlanish qobiliyatining rivojlanganligi; harakatlarni yaxshi boshqarish, jumladan, yozish va rasm solishga aloqador grafik vazifalarni bajarishda zarur bo'ladigan barmoqlarning mayda harakatlari; ijobiy va tormozlanishiga xos shartli aloqalarni nisbatan tez hosil qilish, hamda mustahkamlash, shuningdek, ikkinchi signal tizimning yetarlicha rivojlanganligi kiradi. Bolalar muntazam ta'lim sharoitlarida maktabgacha bolalik oxiriga kelib, o'quv faoliyatining asosiy tarkibiy qismlarini: tushunarli o'quv vazifasini qabul qilish, tarbiyachining ko'rsatmalarini tushunish va aniq bajarishni, ishni kattalar tomonidan ko'rsatilgan usullaridan foydalanib bajarib bir natijaga erishish, o'z faoliyati, xulq-atvori, topshiriqlarni bajarish sifati ustidan nazorat qilish ko'nikmasini,

o'zining va boshqa bolalarning ishlariga tanqidiy baho berish qobiliyatlarini egallab olishlari kerak.

4.2. XOM-ASHYO HAQIDA

Maktabga tayyorlov (pochemuchka) kursi quyidagi xizmatlarni taklif etadi:

- ♦ maktabga tayyorgarlik;
- ♦ chet tillarini o'rgatish;
- ♦ information texnologiyalar;
- ♦ matematika.

Maktabga tayyorlov(pochemuchka) kursining quyidagi turlari mavjud:

- ♦ **San'at yo'nalishida tayyorlov.** Odatda, bunday kurslarda hunarmandchilik, haykaltaroshlik, rasm chizish, shuningdek, raqsga tushish yoki qo'shiq aytish kabi faolroq mashg'ulotlarni taklif qiladi.
 - ♦ **Ta'lim yo'nalishida tayyorlov.** Bunday muassasalarning maqsad va vazifalari xorijiy tillar, ijodiy yo'nalishlar, maktabga tayyorlash bo'yicha mashg'ulotlar o'tkazish hisoblanadi.
 - ♦ **Professional tayyorlov.** U muayyan fanni chuqur o'rganishga yo'naltirilgan ko'p tarmoqli kurslarni o'z ichiga oladi. Bu vokal yoki instrumental mahorat, sport yoki yana chet tillari bo'lishi mumkin. Bu holatda sinflar ko'pincha individualdir. Bolalar kasbiy musobaqalarda qatnashadilar va yoshligidan ixtisoslashtirilgan ta'lim muassasalariga kirishga tayyorgarlik ko'rishadi.
- Bolalar markazlari tashrif soatlari bilan ham ajralib turadi.

Kechki va ertalabki turlari mavjud. Ular bolalar bog'chasi yoki maktabdan keyin bir necha soat davomida markazga tashrif buyurishni o'z ichiga oladi.

4.3. JIHOZ VA USKUNALAR. XIZMAT KO'RSATISH JARAYONI

Maktabga tayyorlov kursini tashkil etish uchun quyidagi jihozlar va resurslar kerak bo'ladi:

1. Qulaylik va ergonomika

- ♦ **Bolalar stollari va stullari:** kichik yoshdagi bolalar uchun moslashgan, qulay va xavfsiz mebel. Har bir bola uchun alohida joy.
- ♦ **Ish stoli yoki doska:** bolalarga o'rgatish va tushuntirish uchun

o'qituvchiga qulay joy. Oq doska va markerlar yoki qalamlar bilan ishlashga mos.

- ♦ **Raqamli doska (interaktiv taxa):** bolalarning diqqatini tortadigan va o'quv jarayonini interaktiv qilish uchun.

2. O'quv va ijodiy materiallar

- ♦ **Rangli qog'ozlar, qalamlar, flomasterlar, bo'rlar:** chizish, yozish va ijodiy ishlar uchun.
- ♦ **Yelim, xavfsiz qaychi:** bolalar uchun xavfsiz materiallardan tayyorlangan va ishlatishga qulay vositalar.
- ♦ **Qo'l ishi materiallari:** 'oy, plastilin, karton, tugmalar va boshqa dekorativ elementlar.

3. Didaktik va ko'rgazmali materiallar

- ♦ **O'quv qo'llanmalari va kitoblar:** bolalar uchun moslashtirilgan, rang-barang va qiziqarli kitoblar va daftarlar.

- ♦ **Alfavit va raqamlar uchun ko'rgazmali vositalar:** qatlamalar, kartochkalar yoki magnit doskalari bo'lishi mumkin.
- ♦ **Matematik va mantiqiy o'yinlar:** pazzllar, konstruktiv o'yinlar, mantiqiy masalalar uchun o'yinchoqlar.

4. Texnologik vositalar

- ♦ **Laptop yoki kompyuter:** darslarni o'tkazish va o'quv materiallarini tayyorlash uchun zarur.
- ♦ **Proyektor:** darslar va taqdimotlarni o'tkazish uchun.
- ♦ **Monitor yoki televizor:** o'yin-kulgi va o'quv videolarini namoyish qilish uchun.
- ♦ **O'yin va ta'lim dasturlari:** kichik yoshdagi bolalar uchun moslashgan interaktiv o'yinlar va dasturlar.

5. Gigiyena va xavfsizlik vositalari

- ◆ **Dezinfektsiya vositalari:** maktab muhitini gigiyenik holatda saqlash uchun.
- ◆ **Nam salfetkalar va qog'oz sochiqlar:** tozalash va gigiyena uchun.
- ◆ **Antiseptiklar va qo'l yuvish vositalari:** har bir mashg'ulotdan oldin va keyin qo'l yuvish uchun.

6. Erkin o'yin zonasi

- ◆ **Yumshoq gilamchalar:** bolalar uchun qulay va xavfsiz o'yin maydoni.
- ◆ **Lego yoki boshqa konstruktorlar:** konstruktiv o'yinlar va mantiqiy fikrlashni rivojlantirish uchun.
- ◆ **Rasm doskalari yoki stendlar:** bolalarning ijodiy ishlarini namoyish qilish uchun joy.

7. Tashkiliy resurslar

- ◆ **Dars jadvallari va o'quv dasturlari:** kursning maqsadlarini belgilovchi va bolalar uchun mos bo'lgan dars jadvallari.
- ◆ **Bolalarning rivojlanishini kuzatish uchun jurnal:** har bir bolaning o'qish va rivojlanishini qayd qilish uchun.

8. O'quv dasturlari va resurslar

- ◆ **Qo'shimcha metodik qo'llanmalar:** o'qituvchilar uchun metodik yordam.
- ◆ **Audio va video materiallar:** bolalar uchun qulay va qiziqarli bo'lgan ta'lim vositalari.

Bu resurslar maktabga tayyorlov kursini muvaffaqiyatli tashkil etishga va bolalarning bilim va ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi.

5. INFRASTRUKTURA

5.1. INFRASTRUKTURA

Ushbu loyihada qurilish montaj ishlari amalga oshirilmaydi. Loyihani amalga oshirish uchun maqbul joydan bino ijaraga olinadi. Ammo ushbu binoni maktabga tayyorlov (pochemuchka) kursini tashkil etish uchun, hamda jihoz va uskunalar binoda joylashishi uchun moslashtirish zarur bo'ladi.

Ushbu loyihani amalga oshirish uchun binolar va joy tanlash alohida e'tibor talab qiladi. Maktabga tayyorlov (pochemuchka) kursini odamlar gavjum, hamda kelib-ketish hamma uchun qulay bo'lgan joyda tashkil etish maqsadga muvofiq bo'ladi. Bunday joy mavjud mijozlar uchun qo'shimcha qulaylik bo'lsa, yana yangi mijozlarni jalb qilish uchun tekin reklama vazifasini ham bajaradi.

Xizmat ko'rsatishni tashkil etishni faqat barcha xavfsizlik talablari bajarilgan taqdirda amalga oshirish mumkin. Bundan tashqari, ushbu bino 220V li elektr energiyasi va suv ta'minoti bilan ta'minlangan bo'lishi zarur.

6. MARKETING KONSEPSIYASI

6.1. MARKETING KONSEPSIYASI

Zamonaviy dunyoda loyiha faqat iste'molchilarning talablarini e'tiborsiz qoldirmasa, muvaffaqiyatga erishishi mumkin. Talablarni tadqiq qilish va mijozlarning maksimal talablarini qondirish samaradorligini oshirish uchun yangi mijozlarni qo'lga kiritishni, hamda mavjud mijozlarga sifatli xizmat ko'rsatishni, mahsulot yetkazib berishni davom ettirmoqchi bo'lgan tadbirkor, ular haqiqatan ham nimani xohlashlarini va ularga nima kerakligini bilishi kerak.

Bozorni segmentatsiya qilish turli xil obyektlar bo'yicha amalga oshiriladi, ammo marketingda eng katta e'tibor iste'molchilarning xohishlariga qaratiladi. Shu bilan iste'molchilar tashkilotning marketing harakatlariga turli xil qarashlari bo'yicha bozorni segmentatsiya qilishi kerak bo'ladi.

Bozor segmenti – o'xshash afzalliklarga ega bo'lgan, bir xil xususiyatlarga xos va marketing takliflariga bir xil javob beradigan iste'molchilar majmui.

Taklif tuzilmasidan kelib chiqib, bozorning quyidagi makrosegmentlarini ajratish kerak:

- **iste'mol bozori**
- **sanoat bozori.**

Iste'mol bozori. Bizning ushbu segmentdagi iste'molchilarimiz respublikaning turli yoshdagi, har xil daromad darajasi va oilaviy ahvoli turlicha bulgan barcha aholisidir.

O'zbekiston aholisi soni bo'yicha MDH mamlakatlari orasida Rossiyadan keyin ikkinchi o'rinda turadi. BMT Aholishunoslik jamg'armasining jahon reytingida respublika 41-o'rinni egallaydi. O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasining ma'lumotlariga ko'ra, O'zbekiston Respublikasining doimiy aholisi 2024-yil 22-aprel holatiga 37 milliondan ortiq kishini tashkil etdi.

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasining ma'lumotlariga ko'ra, aholi daromadlari o'sishda davom etmoqda.

O'zbekiston bozorida raqobatchi bo'lgan ko'plab tadbirkorlar

ushbu sohada faoliyat ko'rsatmoqda. Biroq, odamlar o'z farzandlarini maktabga yaxshi bilimga ega bo'lib borishini xohlashadi, shuning uchun ushbu xizmat turiga talab yuqori va keskin raqobat kuzatilmaydi.

Xizmat nomi	O'lchov birligi	Sotish narxi (so'm)	
		Loyiha tashabbuskorida	Raqobatchilarda
Maktabga tayyorlov (pochemuchka) (IT, matematika, ingliz tili) kurslari	Oy	720 000	800 000

Nomlanishi	O'lchov birligi	Maksimal xizmat ko'rsatishdagi soni	Sotish narxi (ming so'm)	Summasi (ming so'm)
Maktabga tayyorlov (pochemuchka) (IT, matematika, ingliz tili) kurslari	kg	600	720	432 000

7. XIZMAT KO'RSATISH REJASI

7.1. XIZMAT KO'RSATISH REJASI

Loyihani samarali amalga oshirish uchun loyiha tashabbuskori quyidagi tadbirlarni amalga oshirishi lozim bo'ladi:

1. Loyiha konsepsiyasini ishlab chiqish;
2. Loyiha texnik-iqtisodiy asoslarini, moliyaviy hisob-kitoblarini va marketing strategiyalarini ishlab chiqish;
3. Loyiha tashabbuskori yuridik shaxs sifatida tashkilotini davlat ro'yxatidan o'tkazish;
4. Maktabga tayyorlov(pochemuchka) kursini tashkil etish uchun jihoz va uskunarlar yetkazib beruvchi tashkilotlar hamda boshqa xom-ashyo yetkazib beruvchi tashkilotlar bilan shartnomalar tuzish;
5. Kredit tashkilotlari bilan muzokaralar o'tkazish va moliyalashtirish manbalarini aniqlash;
6. Loyihani moliyalashtirish hujjatlarini ishlab chiqish va bankka taqdim etish;
7. Bank tomonidan moliyalashtirishning ochilishi;
8. Jihoz va uskunalarni qabul qilib olish va o'rnatish;
9. Maktabga tayyorlov(pochemuchka) kursi binosini moslashtirish ishlarini yakunlash;
10. Xizmat ko'rsatishni boshlash.

Loyiha tashabbuskori loyihani amalga oshirishning birinchi yilida 65% dan ishlab chiqarish quvvatlarini bosqichma-bosqich o'zlashtirishni va loyihani amalga oshirishning 7-yiliga kelib ishlab chiqarish quvvatini kamida 75% ga yetkazishni rejalashtirishi zarur.

Yillar bo'yicha quvvatlarni o'zlashtirish koeffitsiyenti:

Ko'rsatkichlar	1-yil	2-yil	3-yil	4-yil	5-yil
Quvvat o'zlashtirilishi % da	95%	95%	95%	100%	100%

8. HR REJASI

8.1. HR REJASI

Loyiha tashabbuskori har bir xodim loyihaning muvaffaqiyatiga to'liq hissa qo'shishi va shu bilan birga o'zining professional, shaxsiy o'sishi va ijtimoiy himoyalangan bo'lishi uchun barcha zarur amallarni bajarishi lozim. Mehnat haqi adolatli bo'lishiga va xodim hamda loyiha tashabbuskori o'rtasidagi munosabatlarning sheriklik tamoyillarini aks ettirishiga intilishi kerak.

Ushbu loyihada xodimlarning soni - 5 kishini, shu jumladan, ma'muriy va boshqaruv xodimlari - 1 kishini, ishchi xodimlar - 4 kishini tashkil qiladi.

(ming so'mda)

Xodimlar	Soni	Ish haqi	Oylik ish haqi	Ijtimoiy soliq (12%)	Jami
1. Boshqaruv va adminstratsiya					
Direktor	1	3 000	3 000	360	3 360
Jami	1		3 000	360	3 360
2. Moliya bo'limi					
Buxgalter	1	2 500	2 500	300	2 800
Jami	1		2 500	300	2 800
3. Marketing bo'limi					
Marketolog	1	1 500	1 500	180	1 680
Jami	1		1 500	180	1 680
4. Ishchilar					
Farrosh	1	1 500	1 500	180	1 680
Qorovul	1	1 200	1 200	144	1 344
Jami	2		2 700	324	3 024
JAMI YILIGA	5		116 400	13 968	130 368

9. MOLIYAVIY REJA

9.1. MOLIVAVIY REJA

Loyihani amalga oshirish uchun zarur bo'lgan vaqt (uni moliyalashtirishdan tortib, kredit va foizlarni to'lash bilan amalda yakunlashgacha) 5 yilni tashkil etadi.

Kredit mablag'larini jalb qilish bo'yicha tashkiliy tadbirlarni o'tkazish, shartnomalarni rasmiylashtirish uchun yana 1 oy kerak bo'ladi.

Shunday qilib, loyihaning umumiy davomiyligi 5 yilni tashkil etadi, bu yerda birinchi 6 oy investitsion davr hisoblanadi.

Ushbu loyihani o'z mablag'lari va jalb qilinadigan kredit mablag'lari hisobidan moliyalashtirish zarur.

Loyiha qiymati (byudjet) 150 mln. so'mni (shundan 100 mln. so'mi kredit mablag'lari hisobidan) tashkil etadi.

Loyiha qiymati, shuningdek, butun loyiha bo'yicha xarajatlar tarkibi ilovalarda keltirilgan.

(ming so'mda)

Tarkibiy qismlar	Summa (ming so'm)	Tuzulishi
O'z mablag'lari		
Asosiy vositalar	20 000	13%
Moliyaviy xarajatlar	30 000	20%
Jami o'z mablag'lari	50 000	33%
Bank krediti		
Kredit summasi	100 000	67%
Jami moliyalashtirish manbalari	150 000	100%

9.1. LOYIHANI AMALGA OSHIRISH UCHUN OLINADIGAN KREDIT SHARTLARI

Ushbu loyihani moliyalashtirish uchun kredit olish, bank orqali quyidagi shartlar asosida amalga oshiriladi:

- kreditning qaytarish muddati - 5 yil;
- yillik foiz stavkasi - 18%;
- imtiyozli davr - 24 oy;
- kredit bo'yicha asosiy qarzni to'lash davriyligi - qaytarish jadvaliga muvofiq.

9.2. LOYIHANI MOLIYALASHTIRISH: MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMI VA MANBALARI

Loyiha kredit mablag'lari va o'z mablag'lari hisobidan maktabga tayyorlov (pochemuchka) kursini tashkil etish uchun moliyalashtiriladi.

Kredit mablag'larining (ulardan foydalanilgan taqdirda) o'zini-o'zi qoplashi va o'z vaqtida qaytarilishini hisobga olgan holda iqtisodiy samaradorlikni baholashda:

- ♦ Loyiha tashabbuskori daromadlarni va zararlarni hisoblashda soliqlar va boshqa ajratmalarni ularni qo'llash bo'limlari bo'yicha hisobga olishi;
- ♦ Loyihani amalga oshirishdan kutilayotgan foydani, pul oqimini ishlab chiqarish va sotish rejasiga muvofiq hisoblashi;
- ♦ Foyda va zararlar to'g'risidagi hisobotni tuzishda loyiha tashabbuskori qanday soliq to'lovchisi ekanligini hisobga olishi zarur.

(ming so'mda)

Asosiy vositalar va TMZ larning nomi	O'lchov birligi	Soni	Narxi	Summasi	Pul mablag'lari manbaasi	
					Bank krediti	O'z mablag'lari
1. Uskuna va jihozlar						
Shkaf	dona	25	300	7 500	7 500	-
Stol va stullar (to'plam)	dona	25	500	12 500	12 500	-
Televizor (55")	dona	1	3 000	3 000	3 000	-
Videokuzatuv moslamalar to'plami	dona	1	2 000	2 000	2 000	-
Kompyuter	dona	25	2 000	50 000	50 000	-
Interaktiv panel	dona	1	15 000	15 000	15 000	
Bolalar uchun o'quv qo'llanmalar	dona	100	50	5 000	5 000	-
O'quv qurollari to'plami	dona	100	50	5 000	5 000	-
2. Qurilish montaj ishlari						
Bog'cha hududining qurilish montaj ishlari	m²	100	200	20 000		20 000
Jami				120 000	100 000	20 000
Jami investitsiyalar				120 000		

10. XULOSALAR

10.1. XULOSALAR

1. **130 mln. so'm**lik mehnatga haq to'lash fondi bilan 5 ta ish o'rni tashkil etiladi.

2. Xizmat ko'rsatish hajmi yiliga o'rtacha **419 mln. so'm**ga yetkaziladi.

3. Investitsiya davrining oxirida barcha majburiyatlar qaytarilgandan so'ng korxona ixtiyorida **189 mln. so'm** ekvivalentidagi pul mablag'lari qoladi, bu esa xizmat ko'rsatishni yanada modernizatsiya qilish va xizmat turlarini kengaytirish imkonini beradi.

4. Yillik rentabellik ko'rsatkichlari ijobiy va yuqori. 5 yildan so'ng tashkilot **2 mlrd. so'm**dan yuqori daromad ko'radi.

5. Mutlaq likvidlik koeffitsiyenti (to'lov qobiliyati) faoliyatning 1-yilida **2,2** ni, 5-yilda esa **7,8** ni tashkil etadi.

6. O'z aylanma mablag'lari bilan ta'minlanganlik koeffitsiyenti 1-yil faoliyat uchun **-0,3** ni tashkil qiladi, 5-yil esa bu ko'rsatkich **0,9** ga teng bo'ladi. Bu 5-yil faoliyat uchun xo'jalik o'zini o'z aylanma mablag'lari bilan **90%** ta'minlaydi degan ma'noni anglatadi.

7. Loyihaning rentabelligi foyda bilan bir xil tendensiyaga ega. Mahalliy sharoitlar uchun loyiha rentabelligi juda yuqori. Agar aktivlarning rentabelligi faoliyatning 1-yilida **13%**, 5-yilda **21%** ni tashkil qilsa, sotish rentabelligi 1-yilda **6%** ni, 5-yilda esa **13%** ni tashkil qiladi.

8. Faoliyatning 1-yilida xarajatlar ulushi **85,0%** ni, 5-yilida esa **83,0%** ni tashkil etadi. Bu shuni anglatadiki, faoliyatning 1-yilida har bir ishlab topilgan 1000 so'm uchun xarajatlar 850

so'mni, daromadlar 150 so'mni, 5-yilda esa xarajatlar 830 so'mni, daromadlar esa 170 so'mni tashkil etadi.

9. IRR (ichki daromadlik normasi) **45,98%** ni tashkil qiladi.

10. NPV (toza diskontlangan daromad) **161,9 mln. so'mni** tashkil etadi.

11. O'z-o'zini qoplash muddati, diskontsiz, **1 yil 11 oy**, 10% diskontni hisobga olgan holda **2 yil 3 oy**.

12. Zararsiz ishlash nuqtasi **54,0%**.

Umuman olganda, mazkur loyiha doirasida o'tkazilgan tadqiqotlar loyiha tashabbuskorining mukammal moliyaviy holatga va ijobiy tendensiyaga erishishini ko'rsatmoqda.

Ushbu xulosa loyihaning investitsion jozibadorligini ko'rsatadi.

11. LOYIHANING HISOB-KITOB QISMI

1-jadval

Loyihaning boshlang'ich va yakuniy ko'rsatkichlari
(ming so'mda)

Loyiha nomi	Maktabga tayyorlov (pochemuchka) kursini tashkil etish loyihasi
Loyiha ma'lumotlari	
Ishlab chiqarish	Maktabga tayyorlov (pochemuchka) kursi
Loyihaning umumiy qiymati	150 000
O'z mablag'lari	50 000
Bank krediti	100 000
Loyiha ishlab chiqilgan sana	18.08.2024 yil
Kredit oluvchi	Loyiha tashabbuskori
Kredit oluvchi manzili	O'zbekiston Respublikasi
Bisnes reja uchun mas'ul shaxs	
Telefon	+998 93 183 22 88
Dollar kursi	12700

2-jadval

Loyihaning boshlang'ich qiymati (ming so'mda)

Nomi	Summa	Loyihada ishtirok etish			
		Kredit	%	O'z mablag'lari	%
Bolalar bog'chasi jihozlari to'plami	100 000	100 000	100%		0%
Qurilish-montaj ishlari	20 000		0%	20 000	100%
Jami asosiy vositalar	120 000	100 000	83%	20 000	17%
Bog'cha ochish uchun ruxsatnomalar olish	20 000		0%	20 000	100%
Aylanma mablag'lar	2 500		0%	2 500	100%
Investitsiyon davrdagi kredit foizlari	7 500		0%	7 500	100%
Jami	150 000	100 000	67%	50 000	33%

3-jadval

Moliyaviy reja (ming so'mda)

Tarkibiy qismlar	Summa (ming so'm)	Tuzulishi
O'z mablag'lari		
Asosiy vositalar	20 000	13%
Moliyaviy xarajatlar	30 000	20%
Jami o'z mablag'lari	50 000	33%
Bank krediti		
Kredit summasi	100 000	67%
Jami moliyalashtirish manbalari	150 000	100%

4-jadval

Asosiy vositalar va inventarlarni sotib olish uchun mablag'larni taqsimlash (ming so'mda)

Asosiy vositalar va TMZ larning nomi	O'lchov birligi	Soni	Narxi	Summasi	Pul mablag'lari manbaasi	
					Bank krediti	O'z mablag'lari
1. Uskuna va jihozlar						
Shkaf	dona	25	300	7 500	7 500	-
Stol va stullar (to'plam)	dona	25	500	12 500	12 500	-
Televizor (55")	dona	1	3 000	3 000	3 000	-
Videokuzatuv moslamalar to'plami	dona	1	2 000	2 000	2 000	-
Kompyuter	dona	25	2 000	50 000	50 000	-
Interaktiv panel	dona	1	15 000	15 000	15 000	
Bolalar uchun o'quv qo'll- anmalar	dona	100	50	5 000	5 000	-
O'quv qurollari to'plami	dona	100	50	5 000	5 000	-
2. Qurilish montaj ishlari						
Bog'cha hududining qurilish montaj ishlari	m²	100	200	20 000		20 000
Jami				120 000	100 000	20 000
Jami investitsiyalar				120 000		

5-jadval

Ta'sischi ulushi (ming so'mda)

Komponentlar	O'z mablag'laridan	Ulush, % da	Bank krediti hisobidan	Ulush, % da	Jami
Loyihaning umumiy qiymati	50 000	33%	100 000	67%	150 000
<i>Asosiy vositalar</i>	<i>20 000</i>		<i>100 000</i>		
<i>Moliyaviy xarajatlar</i>	<i>30 000</i>		-		

6-jadval

Xizmat ko'rsatish rejasi (ming so'mda)

Ko'rsatkichlar	O'lchov birligi	1-yil	2-yil	3-yil	4-yil	5-yil	Jami
Bir nafar bola uchun (bir oyda)	dona	570	570	570	600	600	2 910
Jami		570	570	570	600	600	2 910

7-jadval

Ishlab chiqarish prognozi parametrlari (ming so'mda)

Mahsulot turi	O'lchov birligi	Xizmat ko'rsatish xajmi				
		1 - yil			2 - yil	
		95%	Quvvatda		95%	Quvvatda
		Soni	Narxi	Summasi	Soni	Summasi
Maktabga tayyorlov (pochemuchka) kursi				410 400		410 400
Jumladan						
Bir nafar bola uchun (bir oyda)	dona	570	720	410 400	570	410 400

8-jadval

Xizmat sotilishi rejasi (ming so'mda)

Ko'rsatkichlar	1 - yil	2 - yil	3 - yil	4 - yil	5 - yil	Jami
Bir nafar bola uchun (bir oyda)	410 400	410 400	410 400	432 000	432 000	2 095 200
Jami	410 400	410 400	410 400	432 000	432 000	2 095 200

3 - yil		4 - yil		5 - yil	
95%	Quvvatda	100%	Quvvatda	100%	Quvvatda
Soni	Summasi	Soni	Summasi	Soni	Summasi
	410 400		432 000		432 000
570	410 400	600	432 000	600	432 000

9-jadval

Ko'rsatilgan xizmat tannarxini hisoblash (ming so'mda)

Nº	Nomi	O'lchov birligi	Narxi
1	Informatika o'qituvchisi	ming so'm	3 600
2	Ingliz tili o'qituvchisi	ming so'm	3 600
3	Matematika o'qituvchisi	ming so'm	3 600
4	Ijtimoiy to'lov (12%)	ming so'm	12,00%
5	Elektr energiyasi	kVt*soat	0,90
6	Boshqa ishlab chiqarish xarajatlari	ming so'm	
7	Umumiy tannarx		
8	Boshqa administrativ xarajatlar	ming so'm	
9	Jami tannarx		
10	Kredit foizi	ming so'm	
11	Soliq to'lashdan oldingi foyda	ming so'm	
12	Aylanmadan soliq	ming so'm	4%
13	Sof foyda	ming so'm	
14	O'quv kursi narxi	ming so'm	
15	O'quv kurslarida qatnashadigan bolalar soni	dona	
16	Bir oyda ish kuni soni	kun	
17	Bir yilda ish kuni soni	kun	
18	Bir yilda to'lovlar soni	dona	
19	Sotish hajmi	ming so'm	
20	Umumiy savdodagi ulush	%	

Bir nafar bola uchun (bir oyda)		Jami	
Soni	Summasi	Soni	Summasi
	72,00	12	43 200
	72,00	12	43 200
	72,00	12	43 200
	25,92	12	311
	3,6	2 400	2 160
	0,32		137 088
	245,84		269 159
	0,20		88 080
	246,04		357 239
	30,00		18 000
	444,0		56 761
-	29		17 280
-	415,2		39 481
	720	-	432 000
	50		
	12		
	144		
	600		
	432 000		
	100%		9%

10-jadval

Shartli-doimiy harajatlar (ming so'mda)

Nº	Nomlanishi
Tashkilot bo'yicha jami	
1	Boshqaruv xarajatlari
1.1	Texnik vositalar, orgtexnika va boshqa texnik boshqaruv vositalarini saqlash va ularga xizmat ko'rsatish
1.2	Mobil aloqa, shu jumladan internet xizmatlari
1.3	Ma'muriy maqsadlardagi asosiy vositalarni saqlash va ta'mirlash
1.4	Xodimlarning ish haqi ajratmalar bilan
1.5	Boshqa xarajatlar
2	O'quv markaz xarajatlari
2.1	Asboblari, moslamalar va boshqa mehnat vositalari va buyumlari
2.2	Xodimlarning ish haqi ajratmalar bilan
2.3	O'quv xonalari va ofis ijarasi
2.4	Xodimlarning meditsina ko'rigidan o'tkazish
2.5	Asosiy vositalar va nomoddiy aktivlar amortizatsiyasi
2.6	Texnologik jarayonda ishlatiladigan uskunalari, asosiy vositalar va nomoddiy aktivlarni ta'mirlash va texnik xizmat ko'rsatish shu jumladan ehtiyot va butlovchi qismlar).
2.7	Boshqa xarajatlar
3	Marketing xarajatlari
3.1	Reklama
3.2	Xodimlarning ish haqi ajratmalari bilan
3.3	Boshqa xarajatlar

O'lchov birligi	Soni (yillik)	Narxi	Yillik xarajatlar
			225 168,0
		4 160,0	49 920,0
ming so'm	12,0	100,0	1 200,0
ming so'm	12,0	100,0	1 200,0
ming so'm	12,0	100,0	1 200,0
ming so'm	12,0	3 360,0	40 320
ming so'm	12,0	500,0	6 000
		11 557,3	137 088,0
ming so'm	12,0	500,0	6 000,0
ming so'm	12,0	3 024,0	36 288
ming so'm	12,0	5 000,0	60 000
ming so'm	4,0	200,0	800
ming so'm	12,0	1 333,3	16 000
ming so'm	12,0	1 000,0	12 000
ming so'm	12,0	500,0	6 000
		3 180,0	38 160,0
ming so'm	12,0	1 000,0	12 000
ming so'm	12,0	1 680,0	20 160
ming so'm	12,0	500,0	6 000

11-jadval

Shtat jadvali (ming so'mda)

Xodimlar	Soni	Ish haqi	Oylik ish haqi	Ijtimoiy soliq (12%)	Jami
1. Boshqaruv va adminratsiya					
Direktor	1	3 000	3 000	360	3 360
Jami	1		3 000	360	3 360
2. Moliya bo'limi					
Buxgalter	1	2 500	2 500	300	2 800
Jami	1		2 500	300	2 800
3. Marketing bo'limi					
Marketolog	1	1 500	1 500	180	1 680
Jami	1		1 500	180	1 680
4. Ishchilar					
Farrosh	1	1 500	1 500	180	1 680
Qorovul	1	1 200	1 200	144	1 344
Jami	2		2 700	324	3 024
JAMI YILIGA	5		116 400	13 968	130 368

12-jadval

NPV, IRR va loyiha o'zini-o'zi qoplash muddati (ming so'mda)

Davr	Sof daromad	Diskontsiz kummulyativ saldo	10% diskont stavkasida sof daromad PV	10% diskontda kummulyativ saldo
1- yil	83 061	-66 939	75 510	-74 490
2- yil	75 657	8 717	62 526	-11 964
3- yil	75 657	84 374	56 842	44 877
4- yil	88 961	173 334	60 762	105 639
5- yil	90 761	264 095	56 355	161 994
	PV			NPV
10%	311 994			161 994
IRR	45,98%			
Diskontni hisobga olmagan holda o'zini-o'zi qoplash muddati	1 yil 11 oy			
10% diskontni hisobga olgan holda o'zini-o'zi qoplash muddati	2 yil 3 oy			

13-jadval

Kredit qaytarish rejasi (ming so'mda)

Investitsiya davri	12	oy
Foiz stavkasi	18	
Muddati	5	yil
Imtiyozli davr	24	oy
Investitsiya miqdori	100 000	ming so'm

	Qaytarish davri	Kredit qoldig'i	Asosiy qarz qaytarilishi	Hisoblangan foizlar	Jami to'lov
1- yil	1- oy	100 000		1 500	1 500
	2- oy	100 000		1 500	1 500
	3- oy	100 000		1 500	1 500
	4- oy	100 000		1 500	1 500
	5- oy	100 000		1 500	1 500
	6- oy	100 000		1 500	1 500
	7- oy	100 000		1 500	1 500
	8- oy	100 000		1 500	1 500
	9- oy	100 000		1 500	1 500
	10- oy	100 000		1 500	1 500
	11- oy	100 000		1 500	1 500
	12- oy	100 000		1 500	1 500
2- yil	1- oy	100 000	2 083	1 500	3 583
	2- oy	97 917	2 083	1 469	3 552
	3- oy	95 833	2 083	1 438	3 521
	4- oy	93 750	2 083	1 406	3 490
	5- oy	91 667	2 083	1 375	3 458
	6- oy	89 583	2 083	1 344	3 427
	7- oy	87 500	2 083	1 313	3 396
	8- oy	85 417	2 083	1 281	3 365
	9- oy	83 333	2 083	1 250	3 333
	10- oy	81 250	2 083	1 219	3 302
	11- oy	79 167	2 083	1 188	3 271
	12- oy	77 083	2 083	1 156	3 240

MAKTABGA TAYYORLOV (POCHEMUCHKA) KURSINI TASHKIL ETISH LOYIHASI

3- yil	1- oy	75 000	2 083	1 125	3 208
	2- oy	72 917	2 083	1 094	3 177
	3- oy	70 833	2 083	1 063	3 146
	4- oy	68 750	2 083	1 031	3 115
	5- oy	66 667	2 083	1 000	3 083
	6- oy	64 583	2 083	969	3 052
	7- oy	62 500	2 083	938	3 021
	8- oy	60 417	2 083	906	2 990
	9- oy	58 333	2 083	875	2 958
	10- oy	56 250	2 083	844	2 927
	11- oy	54 167	2 083	813	2 896
	12- oy	52 083	2 083	781	2 865
4- yil	1- oy	50 000	2 083	750	2 833
	2- oy	47 917	2 083	719	2 802
	3- oy	45 833	2 083	688	2 771
	4- oy	43 750	2 083	656	2 740
	5- oy	41 667	2 083	625	2 708
	6- oy	39 583	2 083	594	2 677
	7- oy	37 500	2 083	563	2 646
	8- oy	35 417	2 083	531	2 615
	9- oy	33 333	2 083	500	2 583
	10- oy	31 250	2 083	469	2 552
	11- oy	29 167	2 083	438	2 521
	12- oy	27 083	2 083	406	2 490
5- yil	1- oy	25 000	2 083	375	2 458
	2- oy	22 917	2 083	344	2 427
	3- oy	20 833	2 083	313	2 396
	4- oy	18 750	2 083	281	2 365
	5- oy	16 667	2 083	250	2 333
	6- oy	14 583	2 083	219	2 302
	7- oy	12 500	2 083	188	2 271
	8- oy	10 417	2 083	156	2 240
	9- oy	8 333	2 083	125	2 208
	10- oy	6 250	2 083	94	2 177
	11- oy	4 167	2 083	63	2 146
	12- oy	2 083	2 083	31	2 115
Jami			100 000	54 750	154 750

14-jadval

Jami xarajatlar (ming so'mda)

Xarajatlar	1 - yil	2 - yil
	95%	95%
Ishlab chiqarish tannarxi	262 663	262 663
Jumladan		
Xom-ashyo va materiallar	123 415	123 415
Muhandislik ta'minoti	2 160	2 160
Ishlab chiqarish xarajatlari	137 088	137 088
Shu jumladan amortizatsiya	16 000	16 000
Boshqa xarajatlar		
Davr xarajatlari	88 080	88 080
Boshqaruv xarajatlari	49 920	49 920
Shu jumladan amortizatsiya		-
Marketing xarajatlari	38 160	38 160
Moliyaviy xarajatlar		
Kredit foizlari	18 000	15 938
Jami xarajatlar	368 743	366 681

3 - yil	4 - yil	5 - yil	Jami
95%	100%	100%	
262 663	269 159	269 159	1 326 309
123 415	129 911	129 911	630 069
2 160	2 160	2 160	10 800
137 088	137 088	137 088	685 440
16 000	16 000	16 000	80 000
			-
88 080	88 080	88 080	440 400
49 920	49 920	49 920	249 600
-	-	-	-
38 160	38 160	38 160	190 800
11 438	6 938	2 438	54 750
362 181	364 177	359 677	1 821 459

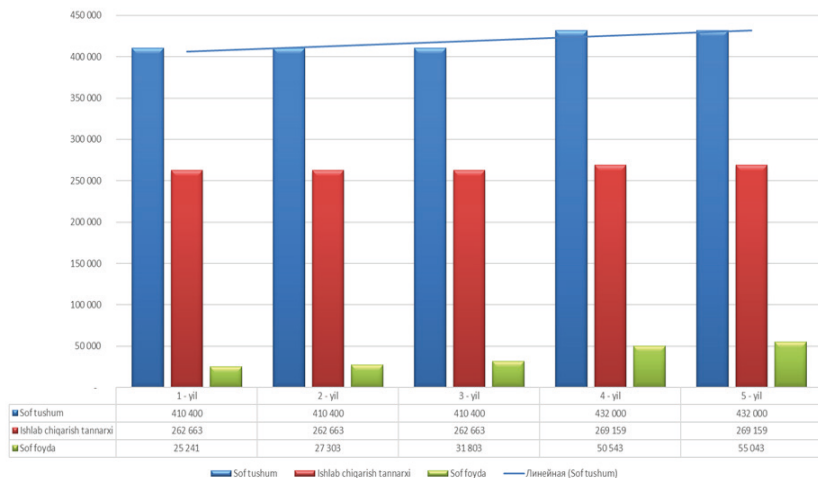

15-jadval

Moliyaviy natijalar to'g'risida hisobot (ming so'mda)

Ko'rsat- kichlar	1 - yil	2 - yil	3 - yil	4 - yil	5 - yil	Jami
Sof tushum	410 400	410 400	410 400	432 000	432 000	2 095 200
Ishlab chiqarish tannarxi	262 663	262 663	262 663	269 159	269 159	1 326 309
Yalpi foyda	147 737	147 737	147 737	162 841	162 841	768 891
Davr xarajatlari						
Boshqaruv xarajatlari	49 920	49 920	49 920	49 920	49 920	249 600
Marketing xarajatlari	38 160	38 160	38 160	38 160	38 160	190 800
Operatsion foyda	59 657	59 657	59 657	74 761	74 761	328 491
Moliyaviy xarajatlar						
Soliqlar to'langunga qadar foyda	41 657	43 719	48 219	67 823	72 323	273 741
Aylanmadan soliq	16 416	16 416	16 416	17 280	17 280	83 808
Sof foyda	25 241	27 303	31 803	50 543	55 043	189 933

Moliyaviy ko'rsatkichlar (ming so'mda)

16-jadval

Amortizatsiya hisobi (ming so'mda)

Asosiy vositalarning nomi	Bank krediti hisobidan	O'z mablag'lari hisobidan	Amortizatsiya stavkasi
Shkaf	7 500	-	15%
Stol va stullar (to'plam)	12 500	-	15%
Televizor (55")	3 000	-	15%
Videokuzatuv moslamalar to'plami	2 000	-	15%
Kompyuter	50 000	-	15%
Interaktiv panel	15 000	-	15%
Bolalar uchun o'quv qo'llanmalar	5 000	-	15%
O'quv qurollari to'plami	5 000	-	15%
Qurilish-montaj ishlari		20 000,0	5%
Jami	100 000	20 000	

Ko'rsatkichlar	1 - yil	2 - yil	3 - yil	4 - yil	5 - yil	Jami
Amortizatsiya xarajatlari	16 000	16 000	16 000	16 000	16 000	80 000

17-jadval

Ishchi kapital (ming so'mda)

Ko'rsatkichlar	Kirim davri	Aylanma koeffitsiyenti
Sotish	30 kun	12
Xom-ashyo va materiallarni sotib olish	30 kun	12

Ko'rsatkichlar	0-davr	1-yil	2-yil	3-yil	4-yil	5-yil	Jami
Sof foyda		410 400	410 400	410 400	432 000	432 000	2 095 200
Ishlab chiqarish tannarxi		262 663	262 663	262 663	269 159	269 159	1 326 309
Jumladan						-	
Xom-ashyo va materiallar	-	10 285	10 285	10 285	10 826	10 826	52 506
Pul mablag'lari	30 000				-		
Debitor qarzdorlik		34 200	34 200	34 200	36 000	36 000	174 600
Kreditor qarzdorlik		21 889	21 889	21 889	22 430	22 430	110 526
Sof aylanma mablag'lar	30 000	22 596	22 596	22 596	24 396	24 396	
Aylanma mablag'lardagi o'zgarish		- 7 404	-	-	1 800	-	

18-jadval

Kutilayotgan Balans (ming so'mda)

Ko'rsatkichlar	1 - yil	2 - yil	3 - yil	4 - yil	5 - yil
Kummulyativ pul tushumi	48 645	66 948	89 751	129 494	175 537
Debitor qarzdorlik	34 200	34 200	34 200	36 000	36 000
TMZ	10 285	10 285	10 285	10 826	10 826
Joriy aktivlar	93 129	111 432	134 235	176 320	222 363
Asosiy vositalar	120 000	120 000	120 000	120 000	120 000
Amortizatsiya	16 000	16 000	16 000	16 000	16 000
Kummulyativ amortizatsiya	16 000	32 000	48 000	64 000	80 000
Asosiy vositalar balans qiymati	104 000	88 000	72 000	56 000	40 000
Jami aktivlar	197 129	199 432	206 235	232 320	262 363
Kreditor qarzdorlik	21 889	21 889	21 889	22 430	22 430
O'z mablag'lari	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Uzoq muddatli kreditlar	100 000	75 000	50 000	25 000	0
Taqsimlanmagan foyda	25 241	52 544	84 347	134 890	189 933
Jami passivlar	197 129	199 432	206 235	232 320	262 363

19-jadval

Pul oqimi hisobi (ming so'mda)

Ko'rsatkichlar	0- davr	1 - yil	2 - yil
Sof tushum		410 400	410 400
Aylanma mablag'lardagi o'zgarish		- 7 404	-
Sotishdan tushgan pul		417 804	410 400
Ishlab chiqarish tannarxi		246 663	246 663
Yalpi tushum		171 141	163 737
Davr xarajatlari		88 080	88 080
Operatsion pul oqimi (A)		83 061	75 657
O'z mablag'lari	50 000		
Investitsiya qo'yilmalari		150 000	
Asosiy qarz (C)		-	25 000
Foizlar (B)		18 000	15 938
Aylanmadan soliq (D)		16 416	16 416
Sof pul tushumi	150 000	48 645	18 303
Kummulyativ pul tushumi	150 000	48 645	66 948
Qarzni qoplash koeffitsiyenti (A-D)/(B+C)		3,7	1,4

3 - yil	4 - yil	5 - yil	Jami
410 400	432 000	432 000	2 095 200
-	1 800	-	- 5 604
410 400	430 200	432 000	2 100 804
246 663	253 159	253 159	1 246 309
163 737	177 041	178 841	854 495
88 080	88 080	88 080	440 400
75 657	88 961	90 761	414 095
			50 000
			150 000
25 000	25 000	25 000	100 000
11 438	6 938	2 438	54 750
16 416	17 280	17 280	49 248
22 803	39 743	46 043	89 751
89 751	129 494	175 537	210 097
1,6	2,2	2,7	2,4

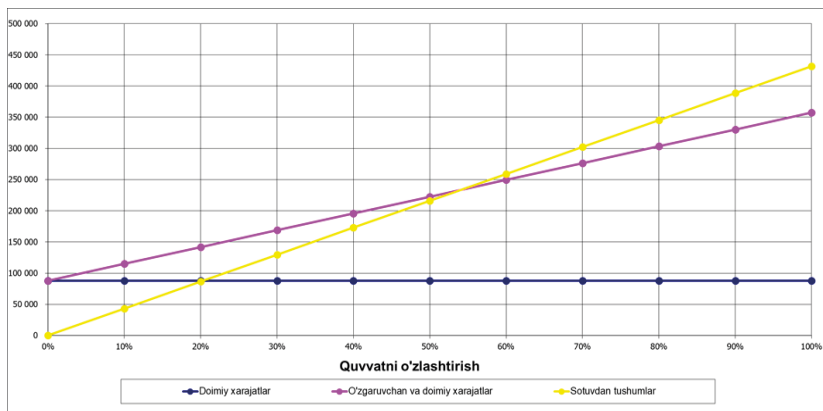

20-jadval

Zararsiz ishlash nuqtasi 54% (ming so'mda)

Amalga oshirish rejasini o'zlashtirish	Doimiy xarajatlar	O'zgaruvchan xarajatlar	O'zgaruvchan va doimiy xarajatlar	Sotuvdan tushumlar
0%	88 080	-	88 080	-
10%	88 080	26 916	114 996	43 200
20%	88 080	53 832	141 912	86 400
30%	88 080	80 748	168 828	129 600
40%	88 080	107 664	195 744	172 800
50%	88 080	134 580	222 660	216 000
60%	88 080	161 495	249 575	259 200
70%	88 080	188 411	276 491	302 400
80%	88 080	215 327	303 407	345 600
90%	88 080	242 243	330 323	388 800
100%	88 080	269 159	357 239	432 000

Quvvatni o'zlashtirish

21-jadval

Rentabellik ko'rsatkichlari

Ko'rsatkichlar		1 - yil	2 - yil	3 - yil	4 - yil	5 - yil
Sotish rentabelligi	Sof foyda / Sof tushum	6%	7%	8%	12%	13%
Aktivlar rentabelligi	Sof foyda / Jami aktivlar	13%	14%	15%	22%	21%
O'z (aksiyadorlik) kapitalining rentabelligi	Sof foyda / O'z mablag'lari	50%	55%	64%	101%	110%
Xarajatlar rentabelligi	Sof foyda / (Tannarx + Davr xarajatlari)	7%	8%	9%	14%	15%
Aylanmadan tashqari aktivlarning rentabelligi	Sof foyda / Sof qat'iy aktivlar	24%	31%	44%	90%	138%
Aylanma aktivlarning rentabelligi	Sof foyda / Joriy aktivlar	27%	25%	24%	29%	25%

22-jadval

Xarajatlar ulushi

Ko'rsatkich nomi	1 - yil	2 - yil	3 - yil	4 - yil	5 - yil
Daromaddagi tannarxning o'rtacha ulushi	0,64	0,64	0,64	0,62	0,62
Daromaddagi davr xarajatlarning ulushi	0,21	0,21	0,21	0,20	0,20
Daromaddagi barcha xarajatlarning ulushi	0,85	0,85	0,85	0,83	0,83

23-jadval

To'lov qobiliyati va likvidlikni baholash (ming so'mda)

To'lov qobiliyatini baholash						
Agregat	Balans moddasi	1 - yil	2 - yil	3 - yil	4 - yil	5 - yil
A1	Yuqori likvid aktivlar	48 645	66 948	89 751	129 494	175 537
P1	Yuqori dolzarb majburiyatlar	21 889	21 889	21 889	22 430	22 430
	To'lov profitsiti (+) yoki defitsiti(-)	26 756	45 059	67 862	107 064	153 108
A2	Tez sotiladigan aktivlar	34 200	34 200	34 200	36 000	36 000
P2	Qisqa muddatli passivlar	0	0	0	0	0
	To'lov profitsiti (+) yoki defitsiti(-)	34 200	34 200	34 200	36 000	36 000
A3	Sekin sotiladigan aktivlar	10 285	10 285	10 285	10 826	10 826
P3	Uzoq muddatli passivlar	100 000	75 000	50 000	25 000	0
	To'lov profitsiti (+) yoki defitsiti(-)	-89 715	-64 715	-39 715	-14 174	10 826
A4	Qiyin sotiladigan aktivlar	104 000	88 000	72 000	56 000	40 000
P4	Doimiy passivlar	75 241	102 544	134 347	184 890	239 933
	To'lov profitsiti (+) yoki defitsiti(-)	28 759	-14 544	-62 347	-128 890	-199 933

Likvidlik koeffitsiyentlar						
Nº	Koeffitsiyent	1 - yil	2 - yil	3 - yil	4 - yil	5 - yil
1	Absolyut likvidlik (to'lov qobiliyati)	2,2	3,1	4,1	5,8	7,8
2	Vaqtinchalik qamrov (tez likvidlik)	3,8	4,6	5,7	7,4	9,4
3	Qamrov koeffitsiyenti (joriy likvidlik)	4,3	5,1	6,1	7,9	9,9
4	Debitorlik va kreditorlik qarzlarning nisbati	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
5	O'z aylanma mablag'lari bilan ta'minlanish koeffitsiyenti Koc	-0,3	0,1	0,5	0,7	0,9

24-jadval

Aktivlarning aylanishi ko'rsatkichlari

Nomi	1 - yil		2- yil	
	Koef.	kunlarda	Koef.	kunlarda
Jami kapital aylanma koeffitsiyenti (<i>Kok</i>)	2,08	173	2,06	175
Joriy aktivlarning aylanish koeffitsiyenti (<i>Kooa</i>)	4,41	82	3,68	98
Moddiy aylanma aktivlarning aylanma koeffitsiyenti (zaxira) (<i>Kmoa</i>)	39,90	9	39,90	9
Debitorlik qarzlarning aylanish koeffitsiyenti (<i>Kod3</i>)	12,00	30	12,00	30
Kreditorlik qarzlarning aylanma koeffitsiyenti (<i>Kok3</i>)	18,75	19	18,75	19
O'z mablag'larining aylanma koeffitsiyenti (<i>Kock</i>)	8,21	44	8,21	44

3- yil		4- yil		5- yil	
Koef.	kunlarda	Koef.	kunlarda	Koef.	kunlarda
1,99	181	1,86	194	1,65	219
3,06	118	2,45	147	1,94	185
39,90	9	39,90	9	39,90	9
12,00	30	12,00	30	12,00	30
18,75	19	19,26	19	19,26	19
8,21	44	8,64	42	8,64	42

25-jadval

Loyihani amalga oshirish kalendar jadvali

Nº	Loyiha bosqichlari
1	Loyiha konsepsiyasini ishlab chiqish
2	Loyiha texnik-iqtisodiy asoslarini, moliyaviy hisob-kitoblarini va marketing strategiyalarini ishlab chiqish
3	Loyiha tashabbuskori yuridik shaxs sifatida tashkilotini davlat ro'yxatidan o'tkazish
4	Ushbu loyiha uchun jihoz va uskunalar yetkazib beruvchi tashkilotlar hamda boshqa xom-ashyo yetkazib beruvchi tashkilotlar bilan shartnomalar tuzish
5	Kredit tashkilotlari bilan muzokaralar o'tkazish va moliyalashtirish manbalarini aniqlash
6	Loyihani moliyalashtirish hujjatlarini i shlab chiqish va bankka taqdim etish
7	Bank tomonidan moliyalashtirishning ochilishi
8	Jihoz va uskunalarni qabul qilib olish va o'rnatish
9	Ushbu loyiha uchun tanlangan binoni moslashtirish ishlarini yakunlash
10	Xizmat ko'rsatishni boshlash

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

MAKTABGA TAYYORLOV (POCHEMUCHKA) KURSINI TASHKIL ETISH LOYIHASI

Loyiha g'oyasi muallifi va tashkilotchisi:

Biznesni
Rivojlantirish
Banki

100011, Toshkent shahri,
Shayxontoxur tumani,
Navoiy ko'chasi 18 A-uy

(78) 150-00-55

www.brb.uz

headoffice@brb.uz

[@brb_uzb](#)

Kichik biznesni
rivojlantirish
jamg'armasi

100053, Toshkent shahri,
Yunusobod tumani,
Bog'ishamol ko'chasi 282-uy

(55) 511-40-00

www.kbrj.uz

info@kbrj.uz

[@biznes_rivojlantirish](#)

LOYIHA BO'YICHA VIDEOQO'LLANMANI
KO'RISH UCHUN SKANER QILING